

**ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ
ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ ТА РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ**

УДК 004.9:615.1]-021.414

Білоус Марія
к.фарм.н., старший викладач
Запорізький державний медичний університет
м. Запоріжжя

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ФАРМАЦІЇ

Анотація

У статті розглянуті деякі переваги в роботі фармацевтичних підприємств при використанні інформаційних технологій. На сьогодні пропонується велика кількість автоматизованих систем управління (АСУ), тому керівник фармацевтичної компанії повинен самостійно прийняти обґрунтоване рішення щодо вибору АСУ.

Ключові слова: інформаційні технології, фармацевтичні компанії, автоматизовані системи управління, фармацевтичний ринок.

Одне з основних завдань керівників фармацевтичних підприємств в сучасних умовах – зведення до мінімуму збитків і оптимізація економічних показників підприємства (зниження постійних витрат на тлі зменшення термінів оборотності товару). У цій сфері застосування інформаційних технологій (ІТ) дозволяє фахівцям фармацевтичних компаній знаходити вихід зі складних ситуацій, пов'язаних із специфікою їх діяльності [1].

Деякі автори дають визначення терміну інформаційні технології як сукупність методів і програмно-технічних засобів, об'єднаних у технологічний ланцюжок, що забезпечує збір, обробку, зберігання, розповсюдження і відображення інформації з метою зниження трудомісткості процесів використання інформаційного ресурсу, а також підвищення їх надійності та оперативності в практичній діяльності. Ефективне та грамотне застосування ІТ в фармацевтичних компаніях є необхідною вимогою і визначається рівнем компетенції суб'єктів процесу інформатизації, що, в свою чергу, вимагає постійного вдосконалення підготовки кадрів фахівців, що створюють і використовують ІТ у своїй професійній діяльності [2].

Комплекс цих умов відображає по суті соціальне замовлення на спеціаліста і диктує вимоги до його інформаційної культури. Від того наскільки фахівець добре знає і володіє сучасними методами і засобами ІТ в кінцевому рахунку залежить ефективність функціонування фармацевтичного підприємства. Тому що впровадження ІТ сприяє забезпеченню високої швидкості і оперативності

роботи і, що особливо важливо, підвищення прибутку, що дозволяє фармацевтичним підприємствам виживати в умовах постійної конкуренції [1, 2, 3].

Для інформаційних технологій характерні такі ознаки:

- робота користувача в режимі маніпулювання, а не програмування, даними. Користувач повинен бачити (засоби виведення: екран, принтер) і діяти (засоби введення: клавіатура, миша, сканер), а не знати і пам'ятати;

- наскрізна інформаційна підтримка на всіх етапах проходження інформації на основі інтегрованої бази даних, що передбачає єдину, уніфіковану форму подання, зберігання, пошуку, відображення, відновлення та захисту даних;

- безпаперовий процес обробки документів, при якому на папері фіксується тільки остаточний варіант документа, а проміжні версії і необхідні дані записані на машинному носії;

- можливості колективного використання документів на основі групи персональних комп'ютерів, об'єднаних засобами телекомунікацій [2].

Сучасна аптека, будучи, з одного боку, закладом охорони здоров'я, з іншого боку, підприємством роздрібної торгівлі, має ряд особливостей, що ускладнюють повсякденну роботу аптечного підприємства. Це, насамперед, чималий асортимент, що включає в себе тисячі позицій, найрізноманітніший попит, складне, регульоване спеціальними нормативними актами ціноутворення [4].

Серед основних напрямів сучасних ІТ у розвитку фармацевтичного бізнесу можна назвати [5]:

1. Автоматизація документообігу
2. Комунікації
3. Управління технологією фармацевтичного виробництва
4. Автоматизація бухгалтерського обліку, і планування
5. Розробка систем прийняття рішень
6. Автоматизація банківських операцій
7. Створення автоматизованих робочих місць.

На сьогоднішній день користувачам пропонується велика кількість автоматизованих систем управління (АСУ), і з цієї причини керівник аптеки, аптечної мережі або оптового фармацевтичного складу повинен самостійно прийняти обґрунтоване рішення щодо вибору тієї чи іншої АСУ. На ринку представлено значну кількість як вітчизняних, так і русифікованих (українізованих) зарубіжних розробок. Мова може йти як про системи, які автоматизують окрему ділянку роботи (наприклад, бухгалтерський облік), так і про професійно орієнтовані бази даних з лікарських засобів [1, 6].

Окремо треба згадати про додаткові сервіси та можливості АСУ, які не входять до переліку обов'язкових бізнес-процесів, але дозволяють аптечним підприємствам надавати нові послуги, проводити рекламні акції та аналізувати результати своєї маркетингової діяльності. Серед таких сервісів можна виділити: взаємодія з довідковими системами; можливості проведення маркетингових акцій (установки цілей, обліку і контролю результатів маркетингових акцій); реалізація дисконтних програм різного типу; реалізація

різних «непрофільних» послуг; робота з банківськими картами; реалізація сучасних технологій управління бізнесом організації – управління взаємовідносин з клієнтами (CRM), управління персоналом (мотивація персоналу для збільшення продажів і т.д., HRM), бізнес-аналітика (BI, OLAP) та ін. [1].

Однак, найбільш перспективними з точки зору подальшого розвитку аптечного бізнесу є комплексні рішення, розраховані на охоплення всіх сторін діяльності аптек або аптечних мереж – інтегровані програмно-апаратні комплекси, або АСУ – сукупність математичних методів, технічних засобів (зв'язку комп'ютерів, засобів зв'язку, пристроїв відображення інформації і т.д.) та організаційних комплексів, що забезпечують раціональне управління складними об'єктами або процесами відповідно до заданої мети [1].

Крім того, час від часу з'являються нові актуальні аспекти діяльності аптечних закладів, для реалізації яких потрібні доопрацювання автоматизованих систем. У цьому випадку компанії-розробники створюють різні інноваційні модулі та сервіси, реалізовані в нових версіях програм, щоб відповідати рівню розвитку бізнесу. А також гідно продовжувати конкурентну боротьбу на фармацевтичному ринку, де ситуація змінюється ледь чи не щотижня і виживають тільки ті компанії, які в курсі нових розробок у сфері сучасних технологій та використовують їх у своїй повсякденній діяльності.

Список використаних джерел

1. Автоматизация аптечного бизнеса: что, когда и зачем? [Електронний ресурс] // АйТи-Аптека. – Режим доступу : <http://www.itapteka.ru/Publication/41.html> (дата звернення 20.11.2014). — Назва з екрана.

2. Цибиров, А.М. Некоторые вопросы внедрения информационных технологий в программу подготовки специалистов на кафедре ИТ [Електронний ресурс] / А.М.Цибиров // Вестник Алтайского государственного технического университета им. И.И. Ползунова. Прилож. к журн. "Ползуновский альманах" N 1 1998. – Режим доступу: <http://aomai.secna.ru:8080/Books/booksmode=1&source=1154610354467113399.Htm> (дата звернення 16.11.2014). — Назва з екрана.

3. Ставская, Н.Е. Методические подходы к совершенствованию деятельности аптечных учреждений на основе использования современных информационных технологий: автореф. дис. ... канд. фармацев. наук : спец. 15.00.01 «Технология лекарств и организация фармацевтического дела» / Ставская Наталья Евгеньевна. – Москва, 2009. – 19 с.

4. Информационное обеспечение аптеки [Електронний ресурс] // Allbest.ru. – Режим доступу : http://otherreferats.allbest.ru/programming/00209235_0.html (дата звернення 16.11.2014). — Назва з екрана.

5. Інформаційні технології в фармації [Електронний ресурс] // PuLib.if.ua. – Режим доступу : <http://pulib.if.ua/referat/view/4890> (дата звернення 16.11.2014). — Назва з екрана.

6. Информационные системы и технологии в экономике и управлении [Текст] : учебник / Под ред. проф. В.В.Трофимова. – [4-е изд., перераб. и доп.]. – М.